

Din nou noiembrie...

de Julia Henriette Kakucs

Te invit de data aceasta sa vii cu mine intr-o mica si veche cofetarie din centrul orasului Mainz. Ne aflam in piata catedralei ridicata in stil romanic. Acest mic café exista din 1792. Ce-ti alegi ? Lista specialitatilor de cafea si de ceai este lunga. Eu am sa-mi comand o cafea Mozart. Nu zambi, stiu ca este un Espresso cu 2cl Cointreau dar in aceasta luna intunecoasa si umeda o sa imprastie frigul... Daca ai stii cat ma bucura prezenta ta.

Noiembrie ma copleseste. Nu, nu din cauza vremii... In tinuturile acestea, unde ploaia este la ea acasa, ti se spune mereu daca ti-e frig, ca nu vremea este proasta, ci doar tu te-ai imbracat inadecvat.

S-au intamplat atatea lucruri groaznice in luna noiembrie... Intre 9 si 13 noiembrie 1938 au fost omorati peste 400 de evrei aici in Germania. "Noaptea de cristal"... bezna care a nascut flacarile, a injunghiat lumina cu cioburile ascutite, taioase ale mortii...

Noiembrie 2013... Au trecut 75 de ani... Ne amintim, comemoram si speram ca aceste atrocitati nu se vor repeta. La Frankfurt, printre altele, va avea loc un concert la 9 noiembrie. Compozitiile lui Adorno, Mendelssohn Bartholdy, Cahn, Gershwin, Rouven Hoffmann si Schönberg vor rasuna in sala mica a conservatorului. Alegerea compozitorilor din program nu a fost facuta intamplator.

Stiai ca Adorno (Theodor Ludwig Wiesengrund) s-a nascut la Frankfurt am Main reusind in anul 1938 sa se refugieze in SUA impreuna cu sotia sa? Tatal sau, evreu, convertise la protestantism pentru a se putea casatorii cu viitoarea lui sotie, o cantareata catolica, de origine italiana. Adorno, botezat catolic, s-a convertit la evanghelism, redescoperindu-si radacinile iudaice doar mult mai tarziu, ca urmare a holocaustului si sub influenta prietenului sau, Gershom (Gerhard) Sholem, nascut la Berlin. S-ar putea sa te intereseze ca Adorno este unul dintre muzicienii care in compozitiile lor lasa sa se intrevada tehnica dodecafonica (Zwölftonaltechnik) a lui Arnold Schönberg din "A doua scoala vieneză". Daca doresti, il putem asculta acum impreuna.

<http://www.youtube.com/watch?v=wAbHbccQJAc>

Alfred Cahn s-a nascut in 1922 in Speyer, de unde a reusit sa treaca in Olanda in anul 1939. Acolo a fost insa capturat si deportat in muntii Pirinei. In lagarul Gurs a organizat corul de copii, compunand si cantecul "Wir sind ganz junge Bäumchen" ("Suntem vlastare tinere"). Muzica l-a ajutat sa supravietuiasca, traind apoi in Statele Unite ca si muzician. Abia in anul 2000 a raspuns invitatiei orasului Speyer. La sosire a fost intampinat de un cor de copii care a cantat acest cantec.

Cahn a mai revenit de atunci la Speyer, facand si un CD cu muzica de cor. Anii aceia asa de scurti in istoria Germaniei, a Europei au lasat urme de cenusa si sange. Dar si pasarea Phönix a renascut din cenusa ei...

Vino cu mine cativa pasi... Doresc sa-ti arat ceva... Vom merge impreuna pana in fosta piata Hindenburg. Astazi poarta numele de Piata Sinagogii. Ma bucura aceasta schimbare de nume. Fiind presedinte al Germaniei in timpul Republicii de la Weimar, Hindenburg a facilitat – se pare ca nici nu avuse o alta posibilitate – venirea la putere a lui Hitler, alegandu-l cancelar in anul 1933...

Vino, vino... inca cativa pasi prin aceste strazi linistite, dar centrale. Aici mai vezi uneori cate o cladire in Jugendstil. S-au pastrat doar unele intacte dupa bombardamentele repetate intre anii 1942 - 1945.

Uite-o! Ce spui? Nu este surprinzatoare noua sinagoga a orasului Mainz?

<http://www.youtube.com/watch?v=gvHBI7Ht6Ck>

Constructia este cu totul si cu totul deosebita. A fost ridicata in locul sinagogii centrale vechi care a fost construita intre anii 1911-1912 pentru a fi scurt timp dupa aceea – in "Noaptea de cristal" la 9 noiembrie 1938 – incendiata. Se vad inca coloanele din vechea constructie. Arhitectul din Köln, Manuel Herz a castigat cu acest proiect concursul la care au participat multi specialisti de renume. Conceptia lui, de a crea o sinagoga dupa forma cuvântului Kedushah (קדושה), a convins comisia. Celor cinci litere le corespunde cate o parte a cladirii in care se desfasoara activitati ale comunitatii, invatamant pentru copii si cursuri pentru adulti. Biblioteca, bucataria kasher, gradinita, birourile, clubul, serviciile sociale sunt toate incadrate in sinagoga. Acoperisul, in forma unui Shofar este orientat spre est, spre Jerusalem. Prin fereastra de de-asupra noastra, intra lumina cerului...

Inaugurata la 3 septembrie 2010, sinagoga se deschide ca si o carte pentru cei ce doresc sa paseasca in interiorul ei. Cuvantul ne-a fost daruit... Pasim intr-un cuvant... Cuvantul ne apartine... Noi suntem cuvantul...

Peretii auriti, bancile de lemn sunt litere, fragmente de rugaciuni ne intampina. Deasupra Menorei, deasupra dulapului Torei se gaseste textul "Cantarii cantarilor" ... cuvantul iubirii... al vietii... al sperantei... al renasterii...

Am putea sa ne despartim acum, in acest spatiu creat intalnirilor din fata sinagogii... Aici, in acest loc, am primit tot acum in noiembrie un cadou deosebit. "CARTEA NEAGRA - FAPTE SI DOCUMENTE / Suferintele evreilor din Romania 1940 - 1944" a lui Matatias Carp, editata in 1946... Fiecare rand din ea, doare...

Vino, imi doresc inca o "Cafea Mozart", mai ales ca Mozart imi aminteste mereu de Salzburg... M-a sunat ieri de acolo micul meu prieten, care a invins autismul. Iti amintesti de el? Desi corul Teatrului si al Festivalului din Salzburg nu mai ia copii, dupa ce l-au ascultat cantand cantecul "nostru", l-au primit imediat.

In urechi imi suna vocea lui plina de asteptare:

"Poti veni in 18 august 2014 la Festival? As dori sa ma auzi..."

Noiembrie... Noiembrie... Noiembrie...

Ce amalgam de amintiri si sentimente...